

PANNENKOEKEN ETEN MET LICHTMIS OP SCHOOL

 Luk Indesteege - Pannenkoeken eten met Lichtmis bij stedelijke basisschool Rapertingen (2023)

*Elk jaar rond **Lichtmis** (2 februari) is er **pannenkoekenfeest** in de Stedelijke Basisschool van Rapertingen, gehucht van Hasselt. Leden van de oudervereniging zorgen ervoor dat de meer dan 400 kinderen pannenkoeken kunnen smullen om het feest van Lichtmis te vieren.*

Het eten van pannenkoeken met lichtmis op school, begon midden jaren '90. Toen juffrouw Joske van de derde kleuterklas de kalenderfeesten in haar jaarplan opnam, koos ze ook Lichtmis als ideale invulling van de periode **tussen Kerstmis en carnaval**. Ze bakte toen pannenkoeken in de klas, samen met de grote kleuters. Al vlug wilden de andere kleuterklassen en het eerste studiejaar dat ook, en na enkele jaren nam de oudervereniging de taak over om pannenkoeken te zorgen voor heel de school. In de beginjaren bakten ze zelf, maar omdat honderden pannenkoeken bakken geen sinecure is, werd er pragmatisch gekozen voor het bestellen van kant-en-klare pannenkoeken. Die moeten ze enkel opwarmen, bestrooien met poedersuiker, oprollen en verdelen. Dat gebeurt in de refter van de school waar de klassen één voor één aanschuiven. Tot de tweede kleuterklas krijgen ze er een pannenkoek, en vanaf de laatste kleuterklas tot het zesde leerjaar mogen de kinderen twee pannenkoeken smullen. En sommige handige en hongerige kinderen spelen het dan nog klaar om de tweede pannenkoek af te bietsen van een minder hongerig klasgenootje... Een editie van 750 pannenkoeken is geen uitzondering.

Lichtmis

Om het pannenkoekenfeest aan te kondigen stuurt de directeur van de school een brief naar de ouders. Daarin staat ook achtergrondinformatie over de betekenis van Lichtmis. Ook in de klas krijgen de kinderen van het eerste en tweede leerjaar uitleg over de traditie van Lichtmis van de godsdienstjuffrouw. De kinderen leren dat Lichtmis in de katholieke kalender **40 dagen na Kerstmis** plaatsvindt. Lichtmis staat voor de herdenking van de dag waarop Jezus in de tempel werd opgedragen en getoond aan God. De Joodse wet schrijft voor dat een pasgeborene 40 dagen na de geboorte vrijgekocht moet worden, waarop het nieuwe kind opgedragen en opgenomen wordt in de gemeenschap. De oude Simeon, die Jezus en zijn ouders opwachtte in de tempel, zag in het kindje Jezus het licht dat hij voor de mensen zou worden. Zo werd Lichtmis het **feest van het licht** en worden er kaarsen gewijd. In het Frans wordt Lichtmis 'fête de la Chandeleur' genoemd.

Er wordt niet meer vermeld dat deze dag tevens hoort bij het oude kerkelijke zuiveringsritueel dat elke moeder tot in de jaren '60 moest ondergaan achteraan in de kerk, 40 dagen na de bevalling. Zo werd de moeder gezuiverd en opnieuw opgenomen in de gemeenschap. Wel wordt er verteld dat in de landbouwtraditie nieuwe knechten werden binnengehaald op Lichtmis, wanneer het licht van de lente al duidelijk zichtbaar was. En dan werden ze goed ontvangen met **pannenkoeken**.

De oudervereniging

De voorbereiding van het feest verloopt inmiddels vlekkeloos, het staat gewoon in de jaarplanning van de oudervereniging tussen de komst van de Sint, Kerstmis, de paashaas en vele andere activiteiten. Het feest heeft in de loop der jaren wel enkele evoluties ondergaan. Er wordt niet meer ter plaatse gebakken, en de datum ligt niet meer vast op 2 februari maar op de woensdagvoormiddag dichtbij, omdat verschillende leden van de oudervereniging en andere helpende handen vrij zijn op woensdag.

De oudervereniging organiseert deze praktijk met veel plezier omdat ze hun traditie belangrijk vinden, en bovendien is het fijn om samen zoveel plezier te ervaren. Een oudervereniging kent natuurlijk veel wissels, omdat de schooltijd van hun kinderen beperkt is tot 9 jaar, maar dat remt het doorgeven van het gebruik niet.

De kosten voor het pannenkoekenfeest worden gedragen door de oudervereniging. Ze organiseert elk jaar een aantal activiteiten die geld in het laatje brengen: kienen, een ontbijt, BBQ, sponsoring... De actieve werking van de oudervereniging is allicht een van de factoren die verklaren waarom meer dan 400 kinderen in het kleine Rapertingen naar school gaan.

*Gebaseerd op een originele tekst van Luk Indesteege

*Deze inzending kadert binnen het project Beleving. 100 levende gebruiken en tradities in Limburg. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met ECRU Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor Streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.

INZENDER

Liesbet Lammertijn
Ouderraad SBS Rapertingen

LOCATIE

3500 Rapertingen

PERIODE

elk jaar de eerste woensdag rond 2 februari

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#feest #eten #religie